

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Helyszőlőre: 12
 Vidékre: Negyedévre 5
 Évesre: 20

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszedik évfolyam ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A királyi várban.

— aug. 19.

A budai királyi palotában ma este pár napig tartó udvari élet kezdődik.

Rendesen benövi a fű a királyi remek új palotája felé vezető utak kövezetét; most sem lehet a magyarnak reménye, hogy ezt a fűvet valami nagyon letapossa a királyi udvar rövid vendégjárása.

De a király ma esti ide érkezése elé mégis áhitatos bizalommal, hű reménykedéssel néz a magyar. A híresztelések ugyan a legjózanabb elmét is megzavarhatják, oly zavarosak és egymásnak ellentmondók, de a magyar nemzet nem tudja, nem akarja elhinni, hogy királya meg ne értse szíve dobogását és ne teljesítse, sőt ridegen elutasítsa, a mit hűséges magyar népe jogosan kíván.

A budai királyi várban néhány napig tanácskozások lesznek. A király elé járulnak oly magyar államférfiak, akiknek hazafiságában egy pillanatig se szabad kételkednünk.

Hisszük tehát, hogy az igazat mondják el a királynak és ha a király tanácsot kér tőlünk, lehetetlen, hogy mást tanácsoljanak neki, mint a mi az igazság.

Ebből pedig, ismerve a király alkotmányosságát, csak az következik, hogy a budai királyi palotában győzni fog az igazság és így a magyar nemzet reménykedve nézhet fel a ragyogó friss palotára, melybe ma este érkezik haza a király.

— **A második ülészek.** Az 1901—906-iki országgyűlés második ülészaka a leghosszabb az összes eddigi ülészek között. 1902 október 8-án kezdődött és a mai napig még nincs bezárva. E hosszú ülészek alatt nevezetes változások mentek végbe a képviselők sorában. Meghalt ugyanis ezalatt 13 képviselő és pedig Köröskényi Elek, Schwicker Hen-

rik, Kubinyi György, Balogh László, Dégen Gusztáv, Major Ferenc, Fassie Tódor, Hortoványi József, Molnár Józsiás, Seitovszky János, Lázár Árpád, Hadzsy János és Fluger Károly. Le mondott a mandátuaráról 11 képviselő: Jakabffy István, Kemény Akos báró, Jáko István, Beck Marcel, Janits Imre, Ruffy Pál, Gyórfy Gyula, Harkányi János báró, Ováry Ferenc, Pejacevics Tivadar gróf és báró Fejérváry Géza. Új képviselőt választottak 25 kerületben; az egyik kerület ugyanis még az első ülészek alatt üresedett meg.

Az egész ülészek különben az obstrukció jegyében születtek meg és az obstrukció miatt nem volt bezárható. Az új parlamentben kezdődött és pedig mindjárt a megnyitás napján viharral és azóia a két indennitás és a katonai javaslatok ellen folyt a parlamenti háború, a mely eddig 193 ülést vett igénybe.

A debreceni határozat.

— aug. 19.

A debreceni szabadelvű párt határozata immár diadalmas zászlaja az ország szabadelvű pártjának, melyet mindenütt kibontanak, a hol a nemzet igazait megvédelmezni, jogainak elismerését követelni a választó polgárok hazafias kötelességüknek tartják.

Napról-napra érkeznek Debrecenbe a jelentések arról, hogy a debreceni határozatot egyre több vidéki szabadelvű párt fogadja el.

Legújabbban a brassói magyarság intéző bizottsága közgyűlésén csatlakozott a debreceni határozathoz.

Különös lelkesedést keltett a határozat a vágvecsei kerület szabadelvű pártja körében, mely azt is elhatározta, hogy képviselőválasztás esetén csak olyan képviselőt választ, ki a nemzeti követelmények kivívását programjába felveszi.

Erdemesnek találjuk a vágvecsei kerület határozatának közlését, mely határozat a következő lelkes hangú levél kíséretében érkezett tegnap Debrecenbe:

A szabadelvű párt
 Tekintetes Elnökségének

Debrecen.

Távirati értesítésünk kiegészítéséül ez uton is nagybecsű tudomására hozzuk a Tekintetes Elnökségnek, hogy kerületünk szabadelvű pártja a mai napon, hálásan emlékezve meg a debreceni szabadelvű párttól, mint kezdeményezőről,

egyhangulag s lelkesedéssel hozott határozattal magáévá tette a debreceni szabadelvű pártnak a magyar nyelv, nemzeti jelvények, magyar katonai nevelés stb. tárgyában 1903. évi július hó 28-án hozott határozatát.

Ennek hitelül van szerencsénk ide csatolni pártgyűlésünk jegyzőkönyvének kivonatát.

Hazafias üdvözlettel lévén:
 Tornócon, 1903. aug. 16-án.

Gróf Esterházy János,
 a vágvecsei kerület
 szabadelvű pártjának elnöke.

Mezey Gyula,
 a párt alelnöke.

A vágvecsei kerület szabadelvű pártjának határozata egyébiránt im ez:

Kivonat

a vágvecsei kerületi szabadelvű párt 1903. évi augusztus 16-án Tornócon megtartott pártgyűlésének Jegyzőkönyvéből.

Határozat.

A vágvecsei kerület szabadelvű pártja hálás köszönetét fejezi ki a debreceni szabadelvű pártnak, mint kezdeményezőnek, őszinte lelkesedéssel teszi magáévá a debreceni szabadelvű pártnak 1903. évi július hó 28-án hozott határozatát, minek folytán egyhangulag hozott határozattal kimondja: hogy a közös hadseregbe vonatkozó nemzeti követelések mellett nyílt és határozott állást foglal s szükségesnek tartja, hogy „a magyar hadseregben, mint az egész hadsereg kiegészítő részében“ (1867-ik 12. t.-cikk 11. §.):

1. magyar zászló, magyar címer és a magyar közjognak megfelelő jelvények alkalmaztassanak;

2. a viszonyoknak megfelelő és előre megállapítandó határidő alatt a szolgálati és vezényleti nyelv fokozatosan magyarrá tétessék;

3. a magyar származású tiszteknek ő felsége ide vonatkozó 1868-iki rendeletének végrehajtásával a magyarországi ezredekbe áthelyztessenek;

4. az országban magasabb katonai intézetek is állittassanak, az összes magyarországi katonai nevelőintézetekben a tiszt nevelés magyar legyen;

5. a katonai büntető perrendtartás a modern jogelvek alapján reformáltassék, a magyarországi ezredekben magyar tárgyalási nyelv alkalmazásával.

Végül elhatározza:

6. hogy képviselő választás esetén csak olyan képviselőt választ, ki a magyar nemzeti követelményeket kivívni s ezzel a magyar nemzetnek törvényben biztosított jogait megvalósítani törekszik. Együttal megbizza az elnökséget

hogy ezen határozatáról az országos, a debreceni és a nyitrai megyei szabadelvű párti elnökségét megfelelő alakban értesítse.

A kivonat hitelül:

Mezey Gyula,
a párt alelnöke:

Agról-ágra.

Az arcképfestő.

László Fülöp, a világhírű arcképfestő viszaérkezett Budapestre, minékután imitt-amott lefestett néhány fejedelmet és királyt. A hercegecskék már számba se jönnek.

Róla beszélő lapunk egy olvasója ezt a kis visszaemlékezést:

László Fülöp még akkor szegény fotográfus segéd volt Streliszky-nél, amikor egy házban lakott velem. Igazán szegény fiú volt, mert kevés keresetből familiástul kellett megélnie.

De akármilyen szűkös módban élt is, mégis francia nyelvmestert járatott magához. Ötven krajcárt fizetett neki óránként és szabad idejében szorgalmasan magolta a francia szavakat.

Engem őszintén szólva, egy kicsit bosszantott a dolog. Elvégre egy szegény fotográfus segédnek mire való a francia nyelv? Bizony ezer más helye is lehetne nála annak az ötven krajcárnak! Magába zárkózott, félrehúzódozó fiú volt de egyszer mégis megkérdeztem tőle:

— Mondja Fülöp, miért tanul maga franciául?

Ő rám nézett és egykedvű komolysággal válaszolta:

— Mert én királyokat fogok festeni!

* * *

A svábok és zsidók.

A svábok, de különösen a főváros körül lakók, nagy antiszemiták. Ha a falujokban zsidó boltos telepszik le, attól egy garasára cikket sem vásárolnak s a szerencsétlen kalmár bizonyos idő múlva hosszabb orral távozik.

Mikor azonban a tavasz beköszönt s a nyaralás ideje következik, akkor a svábok az antisemitizmust füstre teszik s a pénzes zsidókat

pár hónapig tartó nyaralásra szívesen látják, mert ami üzlet az üzlet. Nyár elején azután a szép fekvésű falvakat a hitsorsosok ellepik s ott szórakoznak, ahol nem szeretik őket.

Ilyen tájban meg-megtörténik, hogy egy-egy beteges nyaralónak szenvedései véget érnek s ott földelik el a sváb faluban. A halott hozzátartozói persze csak nehezen nyugosznak meg abban, hogy a boldogult idegen helyen, keresztények között aludja örök álmát, de mert anyagi helyzetük nem engedi meg, hogy a holttestet elszállítsák, hát végrejjis beletörődnek.

A vallásosabb zsidók ily körülmények között nem is szívesen mennek nyaralni ezekbe a sváb falvakba.

Ugy látszik, hogy tavaly és az idén több lehetett a beteges vallásos budapesti izraelita s hogy ennek folytán Budakeszin a kiadó lakások közül jó esomó maradt üresen. És minden valószínűség mellett szól, hogy a svábok hamarosan tisztába jöttek azzal, hogy a nyaralók száma miért esőkent.

Erre vall legalább az, hogy a község gyűlést tartott és határozatilag kimondotta, hogy a zsidó temetőt nyit vagyis hogy egy zsidó temető céljaira területei ad. Most tehát nincs hátra más, mint az, hogy a jövő szezonn kezdetén ne csak azt hirdessék, hogy ilyen és ilyen árban ennyi és ennyi helyiség kiadó, hanem azt is, hogy a községnek már külön zsidó temetője is van. Az persze teljesen a messiási jövő lehetősége, hogy a budakeszi antiszemita svábok a nyári hónapokban még rabbit is szerződtek, csak hogy minél több zsidó nyaralóhoz jussanak.

EGYHAZ és ISKOLA.

Iskolai értesítők.

6.

Az ev. ref. főiskola akadémiai tan-
szakainak évkönyve.

A közel múltban az ifjúsági mozgalmak nagy részét nem csekély aggodalommal szemléltük és sajnálattal látuk, hogy azokban némely helyen olyan irány érvényesült, amelyet józannak, annálkevésbé és pedig a cégér ellenére,

hazafiasnak el nem ismerhetünk és a mely nagyon alkalmas volt arra, hogy az ifjúságból a komoly munkaszeretetét, a nemes eszmények kultuszát, hivatásuk átérzését és átértését kiölje, illetőleg megakadályozza. Egy nemzedék gondolkonása, érzéseinek megromlása, veszedelme volt az, de veszedelme volt az egyuttal a hazának is, hiszen az az ifjúság egykor, nem is sokára a nemzet sorsának intőzésében fog résztvenni.

Örömmel konstatáljuk, hogy ezen évkönyv fényes bizonyosságait szolgáltatja a debreceni akadémiai ifjúság nemes ambícióinak, komoly törekvéseinek és sikeres munkálódásának. Örömmel láttuk, hogy a nemzeti és vallási ünnepeket az alkalmakhoz és magukhoz méltóan mindenkor megünnepelelték, még inkább, hogy egyesületeik kebelében, sokoldalú munkásságot fejtettek ki, sőt tevékenységüket a társadalomra is kiterjesztették, olyan tekintélyt szerezve Debrecen város társadalmában, a milyennel még nem bírtak.

Annak megítélésében, hogy az ifjúság mily szeretettel merült tanulmányába — bizonyára fontos alap a pályázatok eredménye.

E tekintetben magunkévá tehetjük azon elismerést, az összesre nézve, a melyet az egyik kérdésre beérkezett pályamunkák bírálói ezekre nézve mondanak: Általában örömmel jelezhetjük, hogy a pályázók lelkiismeretes előtanulmányok alapján, nagy gonddal és buzgalommal írták munkáikat — és ha vannak egyes kivételek, amelyek az elismerés csekélyebb fokára tarthatnak igényt, de vannak és pedig nagyobb számmal olyan pályamunkák, amelyek nemcsak szerzőjüknek, hanem tanáraiknak is dicsőségére szolgálnak, mert bizonyára nagy érdemeik vannak a sikerben.

Könyves János II. theologusról, a kinek munkájától, a lelkipásztorokdás tan köréből vett pályakérdésre kitűzött jutalom felével jutalmazták, a következőleg nyilatkoznak a bírálók: Komolyan gondolkozó, tehetséges, jövődő hivatása

A vőlegény.

A papa (a belépő vőlegényhez): Ah jó estét, jó estét! Nos, hogy van fiatal barátom? Jó, hogy jön.

A vőlegény: Parancsoljon velem! (magában) Mily különösen beszél ma velem.

A papa: Beszédem van önnel!

A vőlegény: Rosszat sejtek...

A papa (kis szünet után) Ön mint egy hat hónap óta jár a házamba!

A vőlegény: bocsánat... Vasárnap 5 hónap és 18 napja lesz, hogy szerencsém van...

A papa: Ön jó fiú.

A vőlegény: Hízelgek magamnak! főnökeim nagyon meg vannak velem elégedve.

A papa: S ön állítólag szereti leányomat, Rózát? Igaz ez?

A vőlegény: Igaz Szándékaim a legtisztességesebbek.

A papa: Nem kétkedem bennük.

A vőlegény: Oh köszönöm (kezeit akarja rázni a papának, de ez elvonja — magában.) Mit jelent ez?

A papa: Nem kétkedem bennük, Annyival inkább őszintén sajnálom, hogy most lemond a leányom kezéről.

A vőlegény (telkiált): Én? ... A leánya kezéről?

A papa (határozottan): Igen, ön!

A vőlegény: Soha! Esküszöm, hogy...

A papa (közbevág): Értem, jól értem! Ön a tisztesség formáját akarja betartani és udvariaskodással fedezi visszavonulását.

A vőlegény: ... De ...

A papa: ... En már régóta tudom, hogy ön derék fiatal ember; nem is vártam egyebet hogy most, a mikor a viszonyok — sajnos — annyira megváltoztak, férfias bátorsággal fog saját maga jelentkezni a lemondásra.

A vőlegény: Kérem ...

A papa (nem engedi szóhoz jutni): Tudom hogy mit akar mondani. Azt, hogy a lemondás önnek fájdalmat okoz. Már most képzelhető, hogy mennyire fáj ez nekem, a leányomnak, nekünk! fáj, nagyon fáj, de végre is bele kell nyugodnunk (karon fogta és az ajtó felé vezet).

A vőlegény (hirtelen észbekap): Meggazdagodtak? ... Nyertek a börtön? Oh istenem! Miért hoztad reám ez iszonyu csapást?

A papa: No no, ne jajgasson olyan éktelenül, hiszen összeszaladnak a szomszédok:

A vőlegény: Mindenható Isten! Miért büntetted ily kegyetlenül!

A papa: Ne jajgasson, ha mondom.

A vőlegény: Már hogyne jajgatnék!

A papa: Izzért a mi meggazdagodásunkért valóban nem érdemes jajgatni. Nagy ez a csapás, de — elviselhető.

A vőlegény (resignálva): ... Sohasem hízelgek magamnak de még tegnap hízelgtem magamnak, hogy egyéniségem, viselkedésem, fellépésem nem volt hatás nélkül Róza kisasszonyra, Valaminthogy Róza kisasszony is hízelghet magának, hogy fiatal lelkem egész hevével megszerettem. Higyjeuram, hogy mi különösen mindketten hízelghetünk magunknak. Már annyira belelőttük magunkat, hogy egymást boldogítani fogjuk. A legszebb színekkel festettem ki jövő boldogságomat. Joggal tehettem ezt mert hisz hozomány- és igény nélküli szegény leányt akartam feleségül venni ... és ime most ...

A papa (folytatva): ... most, hogy Róza nem szegény többé, hát egyszerűen kikoszorazza hűtlenül elhagyja?

A vőlegény: (magán kívül.) Én korszárom ki? Én ... én? ...

A papa! (közbevág, siránkozó hangon) Ez nem szép öntől! Ezt nem vártam öntől. Végre is a vagyon nem szó-

eszményeiért szent lelkesedéssel buzgó, szép reményekre jogosító ifju Timotheus. Arról a munkáról pedig, amely a jutalom másik felét érdemelte ki, a következőleg emlékeznek meg: Elvezetett és tanulságosan lehet e művet átolvasni, egyszerű, nemes hang, tudatosság és tetszelgés nélkül való öntudatosság; egyházi életünk dolgaival, betegségeivel, szükségével való, fiatal embernél szinte bámulatos ismeretség jellemzi e pályamunkának ugy egészét, mint részleteit is. Erdemes szerzője: Hajdu Péter III. teológus. Dícséretben részesült Jóó András III. teológus pályamunkája.

Az elégiára kitűzött jutalomért benyújtott pályamunkák közül Milotay István III. é. joghallgatóéról azt mondják a bírálók: dalszerű költemény, gördülékeny, dallamos sorokkal, mindvégig egy séges, mélabus hangulattal, mely különben sikerült költeményé teszi. Nagy Zoltán I. é. joghallgatóéról pedig a következőket: pompázó, pathetikus stílusával, költői nyelvével s kiválóan sikerült hangulatos befejezésével válik ki. Mind a két pályaműben művészi az alapos gondolat feldolgozása, a nyelv és verselési ügyesség. — Szintén osztottak a pályadíjon.

Rácz Lajos IV. é. joghallgatónak a kartellekről írt és jutalmazott pályaművét hosszasan méltatja a bíráló bizottság. A méltatásból csupán a következőket emeljük ki: a pályaművet alapos tanulmány, széleskörű irodalmi tájékozottság, helyes rendszer, könnyed áttekinthető és mégis tudományos előadás jóval felülemelik az akad. pályázatok színvonalán s azt sejtetik, hogy a szerző a megkezdett uton haladva, lelkiismeretes studiumokkal bővítve látókörét és megszerezvén a magyarság előadás művészetét, közgazdasági irodalmunknak hivatott munkása lehet. Vályi Nagy Gusztávnak dícséretére válik, hogy joghallgató léte pályadíjat nyert vallásos énekkel. A bírálók szerint az ének egy szép költői kedélynek költői alakban való megnyilatkozása; Szakértő vélemény szerint alkalmas megzenésítésre. Ugyancsak 6 más munkájával

gyen! Igaz ugyan hogy gazdagok lettünk nagyon gazdagok de azért — a becsületünk az még van! (A vőlegény beszélni akar). Am jól van! Sok mindent elfajlaltam már az életbe, a jó isten talán ehhez a súlyos megpróbáltatáshoz is erőt fog kölcsönözni (karantfogva kitzszkolja a vőlegényt.) Legyen meg a mindenható akarata, De azért be fogom bizonyítani, hogy nem vagyok bosszuálló. Ön mindenáron szegény leányt akar feleségül venni, nos hát én ajánlok minden újjára nem egyet, de tizenkettőt. Egy tucatot. Majd máskor: . . . majd közelebb . . .
A vőlegény: (kétségbeesve.) Mindenne ami szent, kerem hallgasson meg.
A papa: Nagy bánatot hozott a házamra . . . nem is tudom, mikor hverjük ki . . . de én megbocsájtok önnek! Azt mondja, hogy soha ez életben többé fel nem keresi házamat?

A vőlegény: (gyorsan.) Dehogymond . . .

A papa: (még gyorsabban.) Óh ne tegye azt! . . . Ne tegye: . . . De ha mégis volna lelke megtenni, ha mégis . . . akkor legyen meg a kívánsága . . . Ime elbucuszom öntől örökre . . . örökre . . . Isten önnel! . . . Isten önnel! (kidobja az ajtón).

F.

megnyerte a debreceni kaszinó-egylet által költői tárgyra kitűzött pályadíjat. Rajtuk kívül pályadíjat érdemelt ki: Kolozsvári Mihály III. é. Csépké István II. é. Radics István II. é. Erdey Károly II. é. és Kiss Károly II. é. teológusok, Csáthy Dezső III. é. Forberger Béla II. é. és Súlyom Kálmán III. é. joghallgatók.

Nagy és eredményes tevékenységet fejtett ki az ifjuság az Irod. T.-ban. Erős és hű védelmezője volt az ifjuság hagyományainak; a nemes eszményiség, az önzés nélküli önfeláldozás a közcélokért, a lelki függetlenség és a forró hazaszeretet, ezek voltak a mult hagyományai, amelyeket átvett és amelyet jövőben is bizonyára teljes erővel kultiválni fog.

Szintén nagy eredménnyel munkálkodott a theologiai ifjuság a „Hittan-szaki önképző társulat” keretében, a melynek 60 tagja volt.

Nagyszabású volt a társulat ez évi belmissziói munkássága. Harsányi Pál esk. felügy. elnök indítványa folytán elhatározta a társulat, hogy a ref. öntudat erősítése céljából minden hónapban Prot. estélyt fog rendezni. Bármily szépen sikerültek is ezen estélyek, hatásuk csak csekély körre szorítkozhatott. Tóth Sándor I. é. theol. indítványára tehát a társulat elhatározta, hogy 2 hetenként, a város négy pontján, egyháztársadalmi összejöveteleket rendez. A nt. tanári és lelkes kar szeretettel karolta fel e vállalkozást. Rendeztetett öt összejövetel, a melyeket a nagy közönség meleg érdeklődéssel fogadott, minélfogva a vállalkozást a jövő tanévben teljes mértékben fogják keresztül vinni.

Ugy a hittanhallgatók, mint a joghallgatók segítő egyesülete fokozott mértékben felelt meg céljának és tetemes sebélyben részesítették azokat, akik segélyre szorultak. Vagyoni állapota mindegyik egyesületnek nagyon kedvező. Felmerült az elmúlt évben a Joghallgatók Körének eszméje is, sőt az eszme megvalósításának eszközei részben meg is vannak szereve; nagyon örvendetesnek tartjuk, hogy a derék, lelkes jogászfijuságnak sikerül megvalósítani tervét és a Joghallgatók köre megalakul.

A Főiskolai gyorsíró-egyletben is nagy volt a tevékenység és az egylet tagjai az ország különböző helyein tartott versenyen megérdemelt dícsőséget szereztek az egyletnek.

Nagyon sok fontos dologról lehetne még megemlékezni, de amint az ismeretéseinket megelőző bevezető sorokban kifejtettük: az ifjuság tevékenységére és előmenetelére fektetjük a fősúlyt és ezekből vonjuk le a következtetéseket minden irányban. Azok az eredmények, amelyeket a fentiekben vázoltunk, bizonyára ékeken szóló bizonyosságai annak, hogy az ősi hírnév, amely tanítványainkat évszázadokon keresztül oly magasra emelte, továbbra is egész jelentőségében fenn fog maradni.

O.

Kitüntetett kiállítók.

Névsora a debreceni cipész és munkagép kiállítás azon kiállítóinak, kik kitüntéseket nyertek.

I. csoport: Budapest.

I. Aranyérmeket nyertek: 1. az első aranyérmeket nyerte: Ury Imre budapesti cipésmester.

2. a debreceni cipésztársulat aranyérmét nyerte: Csákány Károly budapesti cipésmester.

II. Ezüstérmeket nyertek: 1. Bedő József, 2. Németh Imre cipésmesterek, 3. Marton Lipót, 4. Benzsel Károly cipőfelsőrész-készítők, 5. Damjanovics Ödön cipésmester.

III. Bronzérmeket nyertek: 1. Marschall Antal, 2. Kvintovics Lajos, 3. Bretter Bertalan budapesti cipésmesterek, 4. Nagy Domokos budapesti cipőfelsőrész-készítő, 5. Rosenberg Miksa budapesti cégjelzőkészítő, 6. Geller József budapesti kaptafakészítő.

IV. Elismerő oklevelet nyertek: 1. Fohn Abraham budapesti cipőfelsőrész-készítő, 2. Faragó András budapesti cipésmester, 3. Héger Péter kaptafakészítő.

II. csoport: Szab. kir. és rendezett tanácsu városok:

I. Aranyérmeket nyertek: 1. az első aranyérmeket nyerte:

Orbán, Nagy és Tamás székelyudvarhelyi cipésmester cég.

2. a debreceni cipésztársulat aranyérmeket nyertek:

Szabó József kecskeméti, Cziczó Lajos, Varga Imre, Széplaky József debreceni cipésmesterek.

II. Ezüstérmeket nyertek: Elfenbein és Klein debreceni, 2. Horváth Lajos gyöngyösi, 3. Kovács Dániel győri, 4. Weidner József debreceni, 5. Griemann Gyula debreceni cipésmesterek, 6. Bók László soproni cipőfelsőrész-készítő, 7. Fischer Menyhért debreceni, 8. Furián János pozsonyi, 9. Maloniczky Géza miskolci, 10. Péter Ferenc kolozsvári, 11. Szücs és Nagy cipésmesterek.

III. Bronzérmeket nyertek: 1. Pataky Béla kolozsvári, 2. Jánoska Titusz pozsonyi, 3. Récei Simon kaposvári, 4. Tóth Ferenc debreceni, 5. Weidner János gyöngyösi, 6. Schneider Péter losonei, 7. Réthi György debreceni, 8. Kupás Mihály nagybányai, 9. Weisz Márkus kaposvári, 10. Veress Vilmos brassói, 11. Tancos Gyula marosvásárhelyi, 12. Török György kassai, 13. Sikorszky Gyula miskolci, 14. Nagy Gyula győri, 15. Simon Imre, 16. Szilágyi György, 17. Müller Gotthard debreceni cipésmesterek, 18. Liener Sámuel debreceni cipőfelsőrész-készítő.

IV. Elismerő oklevelet nyertek: 1. Benczenleitner József pécsi, 2. Czemann András besztercebányai, 3. Menninger Ödön egri, 4. Glózer János szatmári, 5. Helfer A. István temesvári, 6. Varga István debreceni, 7. Kecskés Sándor debreceni, 8. Kókay Antal szabadkai, 9. Kelemen András brassói, 10. Kertész Pál győri, 11. Kovács István zalaegerszegi, 12. Kovács Jenő kecskeméti, 13. Kiss J. Ferenc debreceni, 14. Nemes Gábor debreceni, 15. Sámson Izsák kolozsvári, 16. Németh Sándor székesfehérvári, 17. Szabó István erzsébetváros, 18. Segesdi Imre veszprémi, 19. Svanda Ede rozsnyói, 20. Torszin Elek nagyvárad, 21. Kornstein Mór gyöngyösi, 22. Salamon Ignác miskolci, 23. Weisz Lipót nagyvárad, 24. Udvarhelyi Balázs debreceni cipésmesterek.

III. csoport: Nagy és kisközségek.

I. Aranyérmeket nyert: 1. Halász Jenő gödöllői a debreceni cipésztársulat aranyérmét nyerte, 2. Csongár Benedek oravicai cipésmesterek.

II. Ezüst érmeket nyertek: 1. Háder János kalocsai, 2. Göröcs Farkas kiskunfélegyházi, 3. Szücs Antal orosházi, 4. Schillinger Antal pankotai, 5. Rózsa István gödöllői cipésmesterek.

III. Bronz érmeket nyertek: 1. Pechó János pankotai, 2. Tapody István kiskunfélegyházi, 3. ifj. Gál László nagysza-

lontai, 5. Horváth Ferenc szentgotthárdi cipésmesterek, 6. Hold András újpesti kaptafaragó mester.

Elismerő oklevelet nyertek; 1. Kelemen János békés-csabai, 2. Korn Miksa törökszentmiklósi, 3. Megyesi József csongrádi, 4. Nánássy Gyula magyar láposi, 5. Orbán Márton gyalui és 6. Pónyi Péter salgótarjáni cipésmester.

IV. csoport: Szövetkezetek.

I. Aranyérmeket nyertek; 1. Miskolc és vidéke bőripari hitelszövetkezet termelő szakcsoportja. A debreceni cipész-társulat aranyérmét nyerte; 2. Marosvásárhelyi ipari hitelszövetkezet cipész szakcsoportja.

II. Ezüst érmet nyertek; 1. Budapesti cipészek ipari hitelszövetkezete. 2. Váci ipari és gazdasági hitelszövetkezete. Bőripari szakcsoportja. 3. Szegedi ipartestület bőripari szövetkezete.

A debreceni cipésztársulat által adományozott s a legjobb szakrajzért kiadandó aranyérmét nyerte; Galambos Imre hódmezővásárhelyi cipész szabász.

H I R L E K .

N a p l o .

parmuzem nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.
Nőegyleti szöv. ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.
Cipész kiállítás a Simonffy-utcai pavillonban nyitva naponta reggel 9-től este 6-ig.
Aug. 19. Év. ref. egyházközségi nagygyűlés a nagytemplomban reggel 8 órakor.

A király születésnapja.

aug. 19.

Debrecenben.

Ünnepünk volt tegnap.

Jó öreg királyunknak, I. Ferenc Józsefnek hetvenharmadik születésnapjára évfordulóját ünnepeltük.

Városunk minden köre, testülete, egész társadalma részt vett az ünnepen, mely városunk templomaiban tegnap délelőtt lefolyt. A különféle egyházak lelkészei imádkoztak az egek urához, hogy a mi dicső, jó királyunkat tartsa meg e honnak jó egészségben. Imádkoztak a közönséggel együtt papjaink, hogy adjon a mi sokat szenvedett királyunknak a jó Isten erős kezét, jó szívet, irántunk szeretetet ahhoz, hogy az ő jósága, szelidsége, tapintatossága kivezesse az országot ebből az áldatlan állapóból. — Könyörögtünk ősz királyunk születési évfordulóján a magyarok Istenéhez, hogy szabadítsa meg őt a bécsi rossz tanácsadóktól.

Es hálát adtunk a jóságos Istennek azért, hogy lehozta ismét közibénk a királyt, kinek látása új erőt ad a magyaroknak.

Vajha mindig közöttünk lenne!

Vajha mindig erőt merithetnénk látásából!

*

Már reggeli fél nyolckor gyülekeztek városunk előkelőbbjei a városháza nagyteremében. Ott voltak: Kovács József polgármester a városi tanácsossal, Rásó Gyula alispán a megyei hivatalnokokkal, Széll Farkas, Váradi Károly, Fazekas Sándor, Lengyel Imre, Szabó Kálmán, Szigmeth Károly, Márk Endre és az állami s városi hivatalnokok nagy része.

Néhány perccel 8 óra előtt indult meg a menet a nagytemplom felé. Elöl mentek az egyenruhás 48-as honvédek, utánuk díszben a megyei hajduk kék-fehér díszmagyar egyenruhákban. Ezeket a város sárga-kék mentés hajdui követték. Mögöttük első sorban Kovács József, Rásó Gyula és Széll Farkas, kiket a feketébe öltözött ünneplők egész serege követett.

A közönség teljesen megtöltötte a nagytemplomot, hol nyolc órakor kezdődött az istentisztelet. Megnyitó éneknek a gyülekezet a 37. dicséret 1. versét énekelte felállással, mely után a Petőfi dalkör énekelte a szózatot. Utánna a LXI. zsoltár 5. és 6. verse következett. Ének után Csiky Lajos dékán, a Ferenc József rend lovagja mondott remek, költői lendületű imát a királyért. Ima után a Petőfi dalkör énekelte Fentzl Rudolf karmester vezetésével Torday Gábornak Király himnuszát. Nagy András énekvezér vezetésével a gyülekezet elénekelte a 220. dicséret 1. versét, mely így hangzik:

Áldd meg Ur Isten! a népeket,
Melyek e magyar hazában
Találtak meg nyugvó helyeket,
Fejedelmök árnyékában.
Tartsd meg e haza békességét,
Nyelvét, határit, törvényét,
Oltalmazzad ennek épségét,
Mint a te szemeid fényét.

Kilenc óra előtt néhány perccel lett vége az istentiszteletnek.

Innen az egész gyülekezet a róm. katolikus templomba ment, hol nagy közönségen kívül még a városunkban állomásozó ezredek tisztjei is jelen voltak.

Itt dr. Wolafka Nándor püspök tartott fényes segédlettel hálaadó istentiszteletet. Az egyházi ének és zenekar adott elő Alberti Sándor vezetésével néhány egyházi éneket.

Mise végén a püspök fenn szárnyaló szívreható imát mondott a királyért, mely után az egyházi ének és zenekar a Himnusz adta elő.

A szent misének és istentiszteletnek 10 órakor lett vége, mikor is a közönség a Deák Ferenc utcai izr. templomba vonult.

Az izr. templomban a hálaadó istentisztelet a Ma tovu éneklésével kezdődött, mely után a 21. 61. zsoltárokat énekeltek. Ezután Krausz Vilmos főrabbi mondott beszédet és imát a királyért. A Hanászen t'snek éneklése után az ének-kar a közönséggel a himnusz énekelte el. Az istentisztelet 11 óra után végződött el.

Délben az Arany Bikában a helyőrségi tiszték az ünnep tiszteletére díszebédet tartottak, melyen mintegy 96 jelentek meg.

Azonban az évenként szokásos polgári díszebéd ez idén elmarad.

A király születése napján a helyőrség összes legénysége tegnap ünnepi ebédet és kettős zsoldot kapott s egész nap díszben járt.

Az ünnep fényét a tegnapi napon nagyon emelte az is, hogy az egész város lobogó díszet öltött s ezzel külsőleg is fényesebbé, emelkedettebbé tette az ünnepet.

*

A király születése napját természetesen az egész országban megünnepelték. Az ünnepi misék alatt szóltak a tarackok és mindenütt buzgó ima szállt a Mindenhatóhoz a király hosszú életéért.

B é c s b e n .

Az István-templomban ma Gyusche biboros hercegérsek pontifikált, amelyen jelen volt Goluchovszki gróf külügyminiszter, Burián közöspénzügyminiszter, Spanon tengernagy, az osztrák miniszterek, a helytartó, a legfőbb állami tisztviselők stb.

B u d a p e s t e n .

Távirati tudósítás:

A hivatalos főistentisztelet.

A hivatalos főistentiszteletet délelőtt 10 órakor tartották meg a budavári koronázó Mátyás templomban. A templom környékét valamint a várba vezető utakat és a lánchid feljáróit már kora reggel nagy közönség szállította meg, hogy tanuja legyen a felvonulásnak. A templom előtt díszruhás rendőrök tartották fenn a rendet Máltás Hugó rendőrtanácsos és Benicky Tamás felügyelő vezetésével. A templomban Anders kapitánynyal az élőkön alabárdos koronaőrök alkottak sorfalat. A főhajó padosrait előkelő úri közönség töltötte meg. A szentély padosaiban foglaltak helyet a kormány tagjai, a papi méltóságok, a közhatalmúak fejei és az idegen államok képviselői. Ott voltak Khuen Hédervár Károly gr. miniszterelnök, Lukács László, Wlassics Gyula, Kolozsváry Dezső, Darányi Ignác, Láng Lajos és Pósz Sándor miniszterek, Csáky Albin gróf a főrendiház elnöke, Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke, Tallián Béla alelnök, Wickenburg Márk gróf, Popovics Sándor, Gräunstein Béla és Széll Ignác államtitkárok, Latkóczy Imre, a közigazgatási bizottság alelnöke, Székely Ferenc koronaügyész, Romy Béla és Schyttra István miniszteri tanácsosok, Szabó László belügyminiszteri osztálytanácsos, a rendőrségi osztály helyettes vezetője, Rudnay Béla főkapitány, Márkus József főpolgármester, Matuska Alajos alpolgármester, Tabódy József cs. és kir. kamarás, Klobusicky János orsz. képviselő, Szolimer Antal és Gerenday György min. osztálytanácsosok, dr. Kétly Károly, udvari tanácsos tud. egyetemi, dr. Illosvay Lajos udvari tan. ügyetemi és dr. Rác István állatorvosi főiskolai rektor, Fazekas Gusztáv pestm. helyettes alispán, Ohlhauser Károly várbeli előljáró, az egyetemi tanács tagjai, valamint teljes díszben az idegen államok konzulai. Az istentiszteleten Vassary Kolos biboros hercegprimás pontifikált dr. Kohl Medárd püspök, dr. Walther Gyula primási irodaigazgató, dr. Andor György primási titkár, dr. Klinda Teofil esztergomi kanonok, Krizsán Mihály pápai kamarás, dr. Nemes Antal budavári apátplébános, Berger Márk ceremonárius és Vodicska udv. pap segédletével. A templomi ének és zenekar Vavrince Mór főegyházi karnagy vezetésével, Beliczay Gyula F'dur miséjét adta elő. A magánszólamokat Vavrince, Ertl Anna, Juhász Ferenc és Hopp Rezső énekeltek. Az orgonán Degel Frigyes játszott. Befejezésül a magyar himnusz játszották, melyet az egész gyülekezet állva hallgatott végig. Istentisztelet után az összes jelen voltak a miniszterelnöki palotába mentek, ahol aláírták a királynak szánt üdvözlő iratot. Délután 3 órakor díszebéd volt Khuen Hédervár Károly gróf miniszterelnöknél.

*

A budai királyi vártemplomban ma reggel Ő felsége születése napja alkalmából ünnepi istentisztelet volt, amelyen megjelentek Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagya, Loebenstein lovag

udvari tanácsos főudvarmester, Szegedi Maczák Aladár udvari titkár és Gallé Antal várkapitány. Miso alatt Demény Dezső kir. palotai lelkész régi magyar egyházi énekeket játszott.

Az öreg 48 as honvódek Ballagh Imre és Szentimrey Kálmán honvéd menházi parancsnok vezetésével a ferenc városi plébánia templomban és a ferenc rendiek belvárosi templomában hallgattak szent misét a király születése napjának alkalmából.

* **Ürszinváltozási ünnep a gör. kátholikusoknál.** Ma augusztus 19-én tartják a Gkat. kápolnába Ürszin változási ünnepét reggel 6 órakor Litánia kenyér áldással d. e. 9 órakor Szt. mise utána miroválás d. u. 3 órakor istentisztelet utána Szt. olvasó.

* **Lelkész választás.** Ma délelőtt 9 órakor az ev. ref. hívek összegyűlnek a nagytemplomba, hogy eldöntsék: vajjon Szele György ev. ref. lelkész meghívásával vagy pályázat útján töltsék-e néhány Mitrovics Gyula papi székét. A hívek két harmada kérvényben kívánta Szele meghívását, ma az ellenpróba lesz, Körülbeül 1200 szavazatot kellene beadni arra, hogy ne hívják meg Szele György s ebben az esetben ki kellene írni a pályázatot. De felette valószínű, hogy a szavazás eredménye Szele György meghívása lesz. Így hát csaknem bizonyos, hogy az üres papiséket Szele Györggyel töltik be.

* **Az „Egyetértés“ Kolozsvárott.** Tegnap hajnalban érkezett haza az „Egyetértés“ dalárdája és zenekara a kolozsvári m. á. v. műhelyben fennálló „Összhang“ dal és zeneegyesület zászlószentelési ünnepélyéről, a mely ünnepély óriási méreténél fogva valóságos országos ünnepélynek mondható.

Az ünnepély élén gróf Béli Ákos Kolozsmegye főispánja, Hegedüs Sándor és báró Feilitzsch Arthur országos képviselő, Török Sándor műhely főnök és az erdélyrészi társadalom több előkelő tagja állott, kiknek közreműködése az ünnepély fényét nagyban emelte. — Az ország minden részéből érkeztek oda dalárdák és zenekarok, hogy az ünnepséggel egybekötött dal és zeneversenyen részt vehessenek. Megjelent ott a küzdőtéren Budapest 2 dalárdával, azonkívül Szolnok, Piski, S. a. ujhely, Szeged, Debrecen stb. Kolozsvár maga 3 dal-egyesülettel működött össze. A zászlószentelés vasárnap a Szt.-Mihály templomban és a gyönyörű Mátyás szobor előtt folyt le, mintegy 20000 ember jelenlétében, oly érdeklődés mellett a milyenre még a kolozsváriak sem emlékeznek. Ugyanaz nap volt a diszelszadás a teljesen megtelt nemzeti színházban 5 tagu jurg előtt, a melynek elnöke Farkas Ödön a kolozsvári zeneakadémia igazgatója volt, tagjai pedig Kolozsvár legkiválóbb zenészei.

A verseny után kihirdették a jury ítéletét, a mely szerint a debreceni „Egyetértés“ ugy a versenydarab nehézségét, mint az előadás szabatos és finom

árnyalatát és a hanganyag kiváló minőségét tekintve első díjat, egy díszes ezüst serleget kayott, E kitüntetés a dalegyesület Lányi Ernő: „Rákóczi a határon“ című hatásos darabjával érte el, a melyet főiskolánk szivességből engedett át ez alkalomra és a mely hatalmas kar a közönségre igen nagy hatást tett.

Az Egyetértés zenekara Erkel; „Hunyadi László“ nyitányával lépett sikra és e nehéz műnek remek előadásával szintén első díjat nyert.

Az ott tartózkodás harmadik és utolsó, napján E. Kovács Gyula, a segsvári Petőfi ünnepélyen évekkal ezelőtt hirtelen elhunyt kiváló tragikus színész sirját keresték fel és koszorúzták meg az Egyetértés tagjai gyászdal kíséretében, mely alkalommal a nemzeti színház tagja Tompa Kálmán, E. Kovács Gyula utóda, szép ódával fejezte ki háláját a debreceniek előtt kegyeletes megemlékezésükért. Az Egyetértés tagjai elragadtatással beszélnek a szives fogadtatásról, a melyben a kolozsvári közönség őket szinte tüntetőleg részesítette és a melynek végső akkordja a páratlanul lelkes és szivélyes bucsuzás volt.

A kolozsváriak kitüntető vendégszeretete és a nagyszabású fényes ünnepség bizonyára megmarad ifju dalosaink emlékezetében és buzdítani fogja őket a tovább haladásra.

* **Csillaghullás.** Bevett szokás, hogy 6 felsége a király születése napján teszik közzé évenként a katonai akadémiát és hadapród iskolákat végzett növendékek első kinevezését. Az ideán is tegnap, mint a király születése napján közölte a Budapesti Közlöny az új hadnagyok és hadapród tiszthelyettesek kinevezését. Ezek közül a Debrecenben állomásozó katonai csapatokhoz az alábbiak lettek kinevezve A nálunk állomásozó cs. és kir. 7. sz. huszár ezredhez kineveztek hadnagyokká Bassenheim Bonheimi báró Waldbott Kelemen, Telegdi Józsefet. Kőrményesi báró Fiáth Lászlót és Pelsőczy Vámos Lorándot, a debreceni m. kir. 3 sz. honvédgyalozezredhez Inády Imrét, Matkovich Lászlót pedig a helybeli 2 ik sz. m. kir. honvádhuszár ezredhez, szintén hadnagyokká. Az új hadnagy valamennyi a bécsi Theresiamus katonai akadémiának végzett növendéke. A m. kir. honvéd miniszter pedig ugyancsak tegnap kinevezte a 3 ik sz. m. kir. honvédgyalozezredhez hadapród tiszthelyettesekké Ollinger Bélát Diószegi Dezsőt, Deési báró Diószeghy Tibort, Szücs Imrét, Vadász Ferencet, Estl Ferencet, továbbá az itteni 2 ik sz. honvéd lovasezredhez Kiskarándi Nánásy Lászlót, végül a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg a 39 ik cs. és kir. gyalozezredhez Hermann Gézát és a cs. és kir. 7 ik huszár ezredhez Péch ujfalusi Péchy Gábort szintugy hadapród tiszthelyettesekké. — Valamennyi tiszthelyettes a honvédhadapród iskolák végzett növendéke. Az összes most kinevezett hadnagyok és tiszthelyettesek rangja 1903 évi szeptember hónap 1 ső napjától bir érvényvel.

* **A huszárság veszedelme.** A Nagy Váradi Friss Ujság legutóbbi száma írja a következőket; A szomszédos Szent András községben tegnap késő este nagy veszedelemben forgott egy század huszár ló, A debreceni 2. huszárezred egy száza

dát szállásolták be a községbe átvonulások alkalmával. Tegnap este tíz óra tájban a községi bíró udvarán levő szénakazal is meretlen okból kigyuladt és lánggal borította be az egész környéket. A már lefeküdt huszárság rémülten ugrott fel és sietett a lovak s a felhalmozott kincstári javak megmentésére. A mentés szerencsére sikerült. A tüzet hosszas lokalizálás után, melyben részt vett a Nagyváradról kivonult tűzoltóság is, eloltották.

* **Motorkocsi forgalom.** A máv. igazgatósága már kiadta hivatalos menetrendjét a motorkocsikkal való forgalomról, mely szeptember elsején kezdődik a debrecen—tiszaióki és a nyiregyháza—tiszapolgári h. é. vasutak vonalain. Az első motorkocsi Debrecenből szept. 1 én reggel 5 óra 45 perckor fog elindulni s Tiszalókról az első reggel 7 óra 23 perckor érkezik Debrecenbe. A másik vonalon motorkocsi közlekedés csak Királytelek és Tiszalók közt lesz.

* **Cipészkiállítás.** A cipészkiállításnak mindennap többszáz látogatója van. A cipészipari gépek naponta négy órán keresztül üzemben vannak. — A kiállított tárgyak közül azokra, melyek nyertek, tegnap kiakasztották a jelzőcédulákat. A bírálók nem a kiállított tárgyak szépsége hanem azok jó kidolgozása, gyakorlati-sága és az árak helyes megállapítása szerint adták oda a díjakat. Ezért van, hogy sok szép tárgyat nem is vettek bírálat alá. A bírálaton kívül estek a megrendelésre készült dolgok is, így Matucsek kolozsvári cipő, Ferenczynek egyes feltűnést keltő, szép készítményei (Kolozsvár), valamint az a pár díszesizma, melyet Lebovics debreceni cipész József főhercegnek készített. A bírálatnak eredménye általában teljesen kielégítő.

* **Elhunyt uriaszony.** Soltész Farkasné tegnap hosszas szenvedés után meghalt. Halála több előkelő családot borít gyászba. A családi gyászjelentés a következő;

Mély fájdalommal tudatjuk a felejt hetetlen jó nő, anya, anyós, nagyanya, testvér és rokonnak néhány Soltész Farkasné Benedek Mária, élete 68 ik, boldog házasságának 45 ik évében, hosszas szenvedés után, folyó hó 18-ikán, reggel 5 órakor történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 20 ik napján, délelőtt fél 11 órakor fognak a Török Bálint utca 10 ik sz. háznál az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után a Kossuth utcai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat ismerősainket bánatos szívvvel meghívjuk. Debrecen, 1903. aug. 17. Férje Soltész Farkas, gyermekei; Soltész Anna férjével Péntes Sándorral és gyermekeivel, Miklós Ilona és Gyulával, Soltész Mária férjével Dr. Oláh Miklóssal, özv. Soltész Károlyné született Hauser Gizella gyermekeivel; László és Irénnel. Testvére: Benedek Pál nejével és gyermekeivel.

* **Iparosaink a fővárosba.** Tegnap este 45 debreceni iparos utazott a fővárosba, hogy az ott rendezett és holnap megnyíló tanonemunka kiállítását megnézzék. Az iparosok félmenetjeggyel utaztak és néhány napig időznek Budapesten.

* **Halálozás.** Szikszay József helybeli kereskedő e hó 17 én esti 6 órakor 63 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Nyomatató-utca 2 ik sz. gyászházból az ev. ref. vallás szertartása szerint. Az elhunytat a Hatvan

utcai temetőben fogják eltemetni. Haláláról a család gyász jelenését is adott ki.

* **Nagy hűhó semmiért.** Tegnap este 8 órakor az egész várost izgalomba hozta a harangzugás. Félre verték a harangokat tüzet jeleztek, de senki sem tudta, hogy hol van a tűz. A tűzjelző lámpa éjszakeleti irányt mutatott. Nagy néptömegek rohantak össze-vissza a Csapó utca mellékutcáin, a tűzoltóság a toronyór telefon jelzése szerint a Homok utcára vonult ki de a tűz a sorompókon kívül látszott. Csak ekkor derült ki, hogy az egész vak láрма tévedésből eredt. Ugyanis egyik közöshuszárcapitánynak lova ragályos bajban dögölt el s azt perzselték a sorompón túl egy tisztáson. Ezt a perzselést — noha a szabály úgy írja elő — nem jelentették be és a távoli lángok tévesztették meg a toronyórt. — A kíváncsian mázskáló tömeg e hirre lehülve oszlott szét.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalban: Tóth Imre ev. ref. 17 hónapos, Soltész Farkasné ev. ref. 68 éves, Szalánci Lajos ev. ref. 17 hónapos.

* **Rövid hírek.** A német császár a jövő hónapban Frigyes kir. herceg bélyei uradalmában szarvasra fog vadászni. — **Külföldiek a Rákóczi kiállításon.** A kiállítást eddig is sok külföldi szaktudós látogatta, most ismét négyen érkeznek Párisból: az egyik a francia kormány kiküldöttje. — **Egy község pusztulása.** Szent András, biharmegyei községben 62 ház égett le. — **Oriási jégész.** Zaránk, Zsadány és Tannaméra községeket (Heves m.) határát a múlt szombaton a jégész egészen tönkreverte. **Orkán.** Szintén szombaton Besztercétől Bukovina határáig olyan szélvihar dühöngött, hogy háztetőket, templomok tornyait rongálta meg és 500 waggon gyümölcsöt elpusztított. — **Leomlott torony.** Komjátón (Ugocea vm.) a gör. katolikusok múlt héten felszentelt templomának tornya vasárnapra virradó éjjel leomlott. — **Földrengés** volt tegnap reggel Zággrában. — **Berzsenyi sirjánál.** A nemzeti színház Balaton Lellén időző művészei megkoszorúzták Berzsenyinek a közeli Niklán levő sírját. — **Sztrájk.** A Bihar—Szilágyi Olajipar Részvénytársaság telegdi ásványolajfinomító gyáranak munkása tegnap reggel beszüntették a munkát. — **Vasuti szerencsétlenség.** A szászországi Rotkirchen mellett vasárnap este egy személyvonat kisiklott, amely alkalommal több ember meghalt, 40 pedig megsebesült. — **Különös gonosz tett.** Hirsch Gyula pancsovai városi őrmester szőlőjéből péntekre virradóra ismeretlen tettesek 1700 szőlőtökét és az összes gyümölcsfákat kivágták és elpusztították. — **Magyar, német, oláh.** Bugyi Imre 46. ezredbeli szegedi fűt megölt egy a lövőgyakorlaton eltévedt golyó; szép temetést rendeztek neki, koszorút is kapott, de koszorun, fejfán csupa német felirat volt és oláh pópá temette el. Bizonyosan megfordult sze gény magyar fiu a koporsójában. — **A táncteremben.** Egy budapesti tánc teremben a rendőrség hajszát tartott, a mely alkalommal 96 facér cselédleány került a főkapitányság elé. — **Rablás a vonaton.** A napokban a Nagy Váradról Vaskól felé menő vasuton Pánye Krecsun nevű embert fojtogatni kezdte Tanuc Sasik nevű utitársa, hogy a nála levő 900 koronát elvegye. Mivel szándéka nem sikerült, leugrott a vonatról és elmenekült. — **Nyomdászok sztrájkja,**

A nagyváradi nyomdászok követni akarják aradi kollégáik példáját: sztrájkolni készülnek. — **Másodvirágzás.** Nagyvárad vidékén az akácfa ismét kivirágzott. — **Eltiport kerékpáros.** Petri Mihály nagyváradi honvéd számvivő őrmestert egy gazdaember kocsijával eltiporta, minek következtében súlyos sérüléseket szenvedett.

Az Arany Bika kávéházában ma este Rácz Károly zenekara játszik.

A válság.

aug. 19.

A mai napon Budapestre érkezik a király és holnapután megkezdik a politikai kihallgatásokat. A következők kapnak meghívást a királyhoz:

Csáky Albin gróf, a főrendiház elnöke,

Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke,

Szapáry Gyula gróf, volt miniszterelnök.

Wekerle Sándor, volt miniszterelnök,

Bánffy Dezső báró, volt miniszterelnök,

Szell Kálmán, volt miniszterelnök,

Andrássy Gyula gróf orsz. képviselő.

Tisza István gróf, orsz. képviselő,

Hieronymi Károly, orsz. képviselő,

Hodossy Imre orsz. képviselő,

Zichy János gróf, a néppárt elnöke.

Természetesen folyik a kalandos, önkényes, nagyrészt alaptalan találgatás.

Különösen Zichy János gróf meghívásához fűznek némelyek mesés megjegyzéseket.

*
Fővárosi tudósítónk jelenti: A kormányválság tekintetében újabb jelenségek nem merültek fel. Az egész politikai világ feszült érdeklődéssel várja a király megérkezését és a fogadásokat, valamint azok következményeit. Ujabbán Csáky Albin gróf megbízatását hangoztatják a szabadelpvüparti körökben, mint a kinek egyénisége igen rokonszenves az egész pártban és a kinek engesztelékenységétől igen nagy sikert várnak annál is inkább, mert a hadsereg kérdésében is remélik, hogy engedményeket hozhat. Az ő kabinetjében a szabadelpvü párt minden árnyalata képviselve volna.

Tegnap megérkeztek Budapestre Apponyi Albert gróf házelnök és Tallián Béla alelnök is, a kik diszruhában mentek fel a budavári Mátyás templomba, a hol a király születésnapja alkalmából istentisztelet volt. Apponyi gróf ezután a képviselőházba hajtatott, a hol a folyó ügyeket intézte el.

*
Néhány lap megjegyzéseket fűz ahhoz, hogy Lukács pénzügyminiszter neve nincs a királyhoz meghívott személyiségek jegyzékében. Erre vonatkozólag jól értesült oldalról helyreigazítólag közlik velünk, hogy a hivatalban lévő miniszterek minden időben ő felsége rendelkezésére állanak és mindenkor meghívhatók kihallgatásra. Természetes tehát — hogy ő felsége hivatalos tanácsadói

nem szerepelnek ama személyiségek listájában, a kiknek véleményét az uralkodó csak egyes külön esetben óhajtja meghallgatni. Azokat a kombinációkat tehát, a melyek ezt az itt felhozott körülményt figyelmen kívül hagyják, teljesen téveseknek és elhibázottaknak kell mondanunk.

TÁVIRATOK.

Derek horvát testvéreink.

Zágráb, aug. 18. A horvátok ismét mozgolódnak, vak elfogultsággal bántják a magyart. A Zágráb melletti Zabresicsben a király mai születésnapján a pálya udvaron kitűzték a magyar és horvát lobogókat, mire a lakosság felzendült és összeütközött a magyar zászlót védelmező esendőrökkel. Allitól halottak is vannak. **Zlatár** vidékén a parasztság lázong. **Konyicán** lerombolták Tauszig kereskedőházát. **Bisztrán** Lux földbirtokos majorját elpusztították.

Zágráb, aug. 18. A zabresicsi esemény részletei a következők: 500 paraszt az állomás épülethez gyülekezve követelte a magyar zászló eltávolítását, mikor ezt megtagadták, erőszakkal akarták eltávolítani. A esendőrség 11 lövést tett, két paraszt meghalt, 1 halálosan, 6 súlyosan, 20 könnyen megsebesült. Azonnal katonaságot rendeltek ki; mely délután oda érkezett.

Szent István napja.

Budapest, aug. 18. 1867 óta először történik hogy a király részt vesz a szent istvánnapi nemzeti ünnepen. Azonban a körmeneten ezuttal sem jelenik meg, csupán Vaszary hercegprimás miséjét és dr. Mihályfi Akos ünnepi szónoklatát hallgatja meg.

Bécs, aug. 18. A hadügyminiszter elrendelte, hogy a magyar ezredeknél szent István napját mint magyar nemzeti ünnepet megtartsák.

A Jugend hivatalos kitiltása.

Budapest, aug. 18. A belügyminiszterium a Münchenben megjelenő Jugend című hetilaptól a postán szállítási jogát az egész ország területére nézve megvonta.

Gyilkos bolyony.

Bécs, aug. 18. Schönbunnban a Vilmos császár által ajándékozott bolyony egy őrt agyonszült.

Szibéria helyett a hatálba.

Lorient, aug. 18. Az itteni városi parkban agyonlőtte magát Polivanov Péter nevű 46 éves orosz ember. — Nagyobb pénzösszeget és egy levelet találtak nála, amelyben azt írja, hogy Szibériába száműzték, de sikerült elmenekülnie. Azért jött Lorientbe, mert ott ismer egy francia képviselőt és egy tanárt.

A dél algiri zavarok.

Páris, aug. 18. A dél algiri zavarokról jelentik, hogy több rablóbanda nagyban garázdálkodik és nagy vérengzéseket visz véghez.

Gabona tűzsde.

Budapest, augusztus 18. Buza kínálat jó vételkedv javult. Bányadt irányzat mellett 45,000 métermázsa került forgalomba néhány fillérrrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Idő szép.

Magyar királyi államvasutak igazgatóság.

128390 szám.

C. II.

Hirdetmény.

Délnémet-osztr.-magyar vasuti kötelék.

I. sz. pótlék a kivételes gyümölcs-díjszabás VI. rész. 2. füzetéhez.

Az 1902. évi január hó 1-től érvényes kivételes gyümölcs díjszabás VI. rész 2. füzetéhez f. éviszeptember 1-ével az I. sz. pótlék lép életbe, mely a fődíjszabás módosítását és kiegészítését valamint Sabác állomás felvételét tartalmazza.

Ezen pótlék a fel- és kiadási vasutak igazgatóságainál díjtalanul megszerezhető.

Budapest, 1903 augusztus 15-én.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

(Utánnymat nem díjazatik)

Egy jó régi házi szer,

a melynek egy családban sem szabad hiányozni, ez az általánosan ismeretes
Hesz Ernő-féle Eucalyptus,

tiszta 12 év óta Ausztráliából szállított termék. Németország és Osztrák Magyarországon törvényesen védve. Egy üveg ára 1 kor. 50 fill., mely soká tart, mindenki megszerezheti egészségének vissza állítására s más betegsége elkerülése végett.

Több mint 1500 hála köszönet

érkezet be tagtörés. hát-, mell-, nyak fájdalmak, zsába, nehézlégzés, nátha, fejfájás, belső nemes test részek fájdalmi, régi sebek, bőrbetegségekről.

Senki el ne mulassza, a fontos könyvet, melyben az Eucalyptus-ké szülékek leírva vannak, valamint azoknak hatása fentemlített betegségeknel, magának megrendelni. A szenvedők érdekében a könyvet minden kinek ingyen megküldöm, ebben egész serege van az elismerésnek a meggyógyultak részéről.

Klingelhal (Szászországban).

Hesz Ernő

Eucalyptus-szállító.

— Vigyázzunk a védjegyre. —

Kapható: Rothschnek V. Emil, Mihalovits István, Tóth Béla, Szilcz Ferenc gyógyszerészeknél Debrecenben.

MIHALOVITS.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
Debrecenben, főter 31. szám.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdeséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sörny, szeplő s egyéb bőrtisztítatlanságnál.

— 1 tégely Harmat-crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó pouder, a

Harmat-arcpor,

mely az arenek üde, ifju színt kölcsönöz; három féle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoboz ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arc s különösen kéz bőr ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársányszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát, Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- s külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerész-tára a „Kigyó“-hoz Debrecenben

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s evégből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits-féle

Cihna-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor,

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Debrecen, nyomtatott Laszlo Jozsef könyvnyomdájában.